

Tourist Tax in the Structure of Local Budget Revenues: The Experience of Ukraine and Poland

Pavlina Fuhelo¹

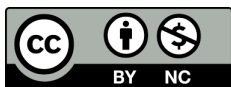
Abstract. *The financial capacity of local budgets is a key prerequisite for the sustainable development of territorial communities. In the context of decentralisation, local taxes and fees are of particular importance, which form the own revenues of local governments and reduce their dependence on inter-budgetary transfers. Among these sources of income, the tourist tax plays an essential role, combining fiscal functions with instruments for the development of tourism and local territories. This article aims to conduct a comparative assessment of the mechanisms for administering the tourist tax in Ukraine and Poland, to determine their fiscal effectiveness, and identify directions for enhancing the efficiency of collecting the tourist tax in Ukrainian territorial communities. The methodological basis of the study is a comparative statistical analysis of official data from reports of local governments, the State Tax Service of Ukraine, the Ministry of Finance of Poland, and local financial departments. The results of the study show that despite the growth in absolute amounts, the share of the tourist tax in the revenues of local budgets of Ukrainian territorial communities remains relatively low – 0.03-0.04%, which indicates the limited fiscal potential of this source compared to the main tax revenues (personal income tax, single tax, land fee). However, as the experience of the Polyanytsya territorial community, on whose territory the Bukovel ski resort is located, shows, the tourist tax is acquiring a significant fiscal role in Ukrainian communities with developed tourism. In similar communes in Poland, the share of local tax is stable and significantly lower, at approximately 1.6-2.1%, because the revenue bases of communes are more diversified; therefore, the tourist tax has less fiscal significance. To increase the efficiency of the administration of the tourist tax in Ukraine, the study recommends: to introduce a transparent system of accounting for tourists and payments, including digital platforms for monitoring revenues; to integrate the collection mechanism into local development strategies and marketing programs of communities; to conduct additional research on the budgetary consequences of changing the method of setting the rate and its impact on the attractiveness of tourist areas. These measures are part of a broader concept for developing the tourism economy in Ukraine and require the development of organisational and methodological principles for their practical implementation, which will determine the prospects for further scientific research.*

Keywords: *tourist tax, local budgets, territorial community, financial support, Polish experience.*

Received: 11 November 2025 | **Revised:** 17 December 2025 | **Accepted:** 19 December 2025 | **Published:** 30 December 2025

Suggested Citation

Fuhelo, P. (2025). Tourist Tax in the Structure of Local Budget Revenues: The Experience of Ukraine and Poland. *Oblik i finansy*, 4(110), 89-95. [https://doi.org/10.33146/2518-1181-2025-4\(110\)-89-95](https://doi.org/10.33146/2518-1181-2025-4(110)-89-95)

This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 License (<http://www.creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>), which permits use and distribution in any medium, provided the original work is properly cited and the use is non-commercial.

© 2025 The Author(s).

¹ **Pavlina Fuhelo**, Podillia State University, Kamianets-Podilskyi, Ukraine.

ORCID 0000-0002-2166-0206

E-mail: pavlinafuhelo@ukr.net

Туристичний збір у структурі доходів місцевих бюджетів: досвід України та Польщі

Павліна Фугело¹

¹ Зклад вищої освіти «Подільський державний університет», м. Кам'янець-Подільський, Україна

Анотація. Фінансова спроможність місцевих бюджетів є ключовою передумовою сталого розвитку територіальних громад. В умовах децентралізації особливого значення набувають місцеві податки і збори, які формують власні доходи органів місцевого самоврядування та зменшують їх залежність від міжбюджетних трансфертів. Серед таких джерел доходів важливе місце посідає туристичний збір, що поєднує фіскальну функцію з інструментами розвитку туризму та територій. Метою статті є порівняльна оцінка механізмів адміністрування туристичного збору в Україні та Польщі задля визначення їхньої фіскальної результативності та обґрунтування напрямів підвищення ефективності справляння туристичного збору в українських територіальних громадах. Методологічною основою дослідження є порівняльний статистичний аналіз офіційних даних із звітів органів місцевого самоврядування, Державної податкової служби України, Міністерства фінансів Польщі та місцевих фінансових управлінь. Результати дослідження свідчать, що попри зростання абсолютних сум, питома вага туристичного збору у доходах місцевих бюджетів українських громад залишається досить низькою – 0,03-0,04%, що вказує на обмежений фіскальний потенціал цього джерела порівняно з основними податковими надходженнями (ПДФО, єдиний податок, плата за землю). Однак, як показує досвід Поляницької територіальної громади, на території якої розміщений гірськолижний курорт Буковель, туристичний збір набуває значної фіскальної ролі в громадах України з розвиненим туризмом. В аналогічних гмінах Польщі частка місцевого збору стабільна і значно нижча – близько 1,6-2,1%. Це пояснюється тим, що дохідні бази гмін більш диверсифіковані, тому туристичний збір має менше фіскальне значення. Для підвищення ефективності адміністрування туристичного збору в Україні рекомендується: запровадити прозору систему обліку туристів і платежів, включаючи цифрові платформи для моніторингу надходжень; інтегрувати механізм збору у стратегії місцевого розвитку та маркетингові програми громад; здійснити додаткові дослідження щодо бюджетних наслідків зміни методики встановлення ставки та її впливу на привабливість туристичних територій. Ці заходи є складовою більш широкої концепції розвитку економіки туризму в Україні та вимагають розробки організаційно-методичних засад їх практичної реалізації, що визначає перспективи подальших наукових досліджень.

Ключові слова: туристичний збір, місцеві бюджети, територіальна громада, фінансове забезпечення, досвід Польщі.

Постановка проблеми. Туризм виступає не лише чинником розвитку суміжних галузей економіки, таких як торгівля, готельно-ресторанний бізнес, транспорт, але є важливим джерелом додаткових доходів для бюджетів територіальних громад, що володіють туристичним потенціалом. Зокрема кошти, отримані від справляння туристичного збору, надходять виключно до місцевих бюджетів, а відповідні сільські, селищні та міські ради отримують повноваження встановлювати ставки збору. Водночас відсутність ефективних механізмів встановлення цих ставок та недостатнє використання в локальних бюджетах обмежують фінансовий потенціал громад і стимулювання економічної активності, що й визначає проблему, якій присвячене дане дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У більшості країн світу туристичний збір чи його аналоги стягуються незалежно від громадянства та постійного місця проживання подорожуючого. Як вважає С. Мельниченко, у політиці України, що спрямована на підтримку розвитку туристичної сфери та збільшення в'їзних і внутрішніх туристичних потоків, до цього виду податку слід підходити виважено [1]. На основі аналізу зарубіжного досвіду дослідниця пропонує заходи щодо посилення ролі

туристичного збору у формуванні доходної бази місцевих бюджетів в Україні. С. Мархонос та Н. Турло, застосувавши кореляційно-детермінаційний аналіз, встановили наявність прямого зв'язку між туристичним збором і доходами бюджету м. Києва, підкресливши при цьому неврегульованість окремих законодавчих аспектів його адміністрування [2]. О. Федорченко та Д. Гновенко акцентують свою увагу на можливостях удосконалення механізму справляння збору з урахуванням міжнародного досвіду, тенденцій глобалізації, децентралізації та цифровізації. На їх думку, основне завдання органів місцевої влади та держави з точки зору туристичного сектора – максимізація сукупного доходу від справляння туристичного збору. З цією метою слід не лише покращувати туристичний імідж нашої держави, але й оптимізувати податкове законодавство [3]. Ю. Миронов та Д. Бега окреслюють перспективні напрями післявоєнного відновлення туристичної індустрії [4], тоді як Л. Гопкало, Л. Бовш, А. Расулова, Р. Расулов та Л. Компанець наголошують на важливості системного підходу до розвитку, зокрема сільського туризму [5].

Польські вчені аналізують відповідники туристичного збору в контексті фінансового забезпечення гмін, досліджуючи їх правову еволюцію, ефективність та практичних проблеми справляння. Зокрема, Б. Міхалак-Трибус [6] простежує історичну еволюцію курортного збору та курортної дотації й аналізує проблеми їхнього правозастосування. Д. Риньо та А. Закжевська-Пулторак проводять порівняльний аналіз змін ставок місцевих та курортних зборів у 2020-2022 рр. та окреслюють проблеми адміністрування і потенціал їх фіскального значення [7]. Р. Квасневські та І. Маєвська досліджують ефективність місцевого й курортного зборів у гмінах Куявсько-Поморського воєводства на основі аналізу законодавства та емпіричних даних [8].

Наявні наукові підходи є підґрунтям для подальшого аналізу ефективності механізму туристичного збору та оцінки його значення для зміцнення фінансових ресурсів місцевих громад.

Метою статті є порівняльна оцінка механізмів адміністрування туристичного збору в Україні та Польщі задля визначення їхньої фіскальної результативності та обґрунтування напрямів підвищення ефективності справляння туристичного збору в українських територіальних громадах.

Методика дослідження. У процесі дослідження автор застосував комплекс загальнонаукових і спеціальних методів. Зокрема метод системного аналізу використано для вивчення туристичного збору як елемента системи місцевих фінансів. Порівняльний метод застосовано для аналізу механізмів справляння туристичного та місцевого зборів на прикладі двох туристичних центрів – Буковеля (Україна) та Закопаного (Польща). Статистичний метод дозволив опрацювати та інтерпретувати бюджетні показники, пов'язані з надходженнями туристичного збору в обраних громадах.

Інформаційною базою дослідження є: офіційні бюджетні звіти органів місцевого самоврядування України та Польщі; нормативно-правові акти України та Республіки Польща щодо порядку справляння зборів; аналітичні огляди та статистичні матеріали Державної податкової служби України, Міністерства фінансів Польщі, місцевих фінансових управлінь; наукові публікації та дослідження у сфері місцевого фінансування та економіки туризму.

Виклад основного матеріалу. Туристичний збір – це місцевий збір, який сплачують туристи за проживання в готелях, хостелах, садибах, орендованих квартирах та інших місцях тимчасового розміщення. Усі кошти надходять до бюджету громади та використовуються для її розвитку. Органи місцевого самоврядування самостійно приймають рішення про необхідність справляння даного збору.

У Польщі є два відповідники українського туристичного збору – місцевий збір (*opłata miejscowa*) та курортний збір (*opłata uzdrowskowa*). У таблиці 1 здійснено порівняльний аналіз ставок туристичного збору у пільг, які застосовуються в Польщі та Україні.

Місцевий збір (*opłata miejscowa*) впроваджується Радою гміни і справляється з фізичних осіб, які перебувають понад одну добу з туристичною, відпочинковою або навчальною метою за кожен розпочату добу перебування:

– у населених пунктах, що мають сприятливі кліматичні властивості, ландшафтні цінності та умови, які дозволяють перебування у зазначених цілях;

– у населених пунктах, розташованих на територіях, яким надано статус зони охорони курортної території.

Курортний збір справляється з фізичних осіб, які перебувають понад одну добу з лікувальною, туристичною, відпочинковою або навчальною метою у населених пунктах, розташованих на територіях, яким надано статус курорту відповідно до положень Закону Польщі від 28 липня 2005 року про курортне лікування, курорти, курортно-охоронні зони та курортні гміни, – за кожен розпочату добу перебування [9].

Однак, не всі польські курорти мають право стягувати курортний збір. Так, з 2022 року місту Щирк заборонено його справляння. Підставою для цього стало судове рішення, ухвалене після позову туриста, який у 2018 році оскаржив законність збору, аргументуючи це надмірним забрудненням повітря у місті. У 2020 році Воєводський адміністративний суд у Глівіце визнав позицію позивача обґрунтованою, а у 2022 році Вищий адміністративний суд остаточно підтвердив, що через високий рівень смогу Щирк не може стягувати курортний збір. За офіційними даними міської влади, втрата надходжень до бюджету становила близько 700 тис. злотих у перший рік, а нині оцінюється у сумі до 2 млн злотих щорічно через зростання кількості об'єктів розміщення.

По аналогічній причині у Кракові з 2016 року припинено стягнення місцевого збору (*opłata miejscowa*) через невідповідність екологічним вимогам, необхідним для введення такого збору. Натомість, у 2024 році міська рада Кракова прийняла резолюцію з пропозицією запровадити туристичний збір (*opłata turystyczna*), яка б не залежала від екологічних умов. Цей збір має бути введений через зміни в законодавстві Польщі. Очікується, що він принесе додаткові 50 мільйонів злотих до бюджету міста [12].

Державне агентство розвитку туризму повідомляє, що у 2024 році сума туристичного збору в Україні зростає майже на 23% порівняно з 2023 роком. Найбільшими платниками стали місто Київ, Львівська, Івано-Франківська, Черкаська, Закарпатська та Дніпропетровська області. У більшості регіонів, зокрема центральних, західних і частині південних, спостерігається поступове зростання надходжень від туристичного збору. Водночас у прифронтових областях (Харківській, Донецькій, Луганській, Херсонській та частково Запорізькій) закономірно фіксується зниження обсягів надходжень [13].

Таблиця 1. Туристичний збір в Україні та Польщі

Назва збору	Ставки			Пільги звільняються від сплати:
	2023	2024	2025	
Україна				
Туристичний збір	до 0,5 % – для внутрішнього туризму; до 5 % – для в'їзного туризму залежно від розміру мінімальної заробітної плати за кожну добу тимчасового розміщення особи у місцях проживання (ночівлі)			особи, які постійно проживають, у тому числі на умовах договорів найму, у селі, селищі або місті, радами яких встановлено такий збір; особи з інвалідністю, діти з інвалідністю та особи, що супроводжують осіб з інвалідністю I групи або дітей з інвалідністю (не більше 1 супроводжувачого); ветерани війни; учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС; особи, які прибули за путівками (курсівками) на лікування, оздоровлення, реабілітацію; діти до 18 років; дитячі лікувально-профілактичні, фізкультурно-оздоровчі та санаторно- курортні заклади; взяті на облік як ВПО, якщо інформація про адресу зазначена в довідці про взяття на облік ВПО як адреса фактичного місця їх проживання/ перебування; відряджені працівники, але лише резиденти
	33,5/335 грн	35,5/355 грн	40/400 грн	
Польща				
Місцевий збір (загальна ставка)	≥2,50 zł	≥3,22 zł	≥3,31 zł	– на засадах взаємності – члени персоналу дипломатичних представництв і консульських установ та інших осіб, прив'язаних до них на підставі законів, угод або міжнародних звичаїв, якщо вони не є громадянами Польщі та не мають постійного місця проживання в Польщі; – особи, які перебувають у лікарнях; – особи з вадами зору (незрячі) та особа, що їх супроводжує; – платники податку на нерухомість – у зв'язку з володінням дачними будинками у населеному пункті, де справляється місцевий або курортний збір; – організовані групи дітей та учнів.
Місцевий збір в населених пунктах, що мають статус території санаторно- курортної охоронної зони	≥3,52 zł	≥4,54 zł	≥4,67 zł	
Курортний збір	≥4,83 zł	≥6,21 zł	≥6,38 zł	

Джерело: складено автором на основі [10; 11].

Таблиця 2. Динаміка надходжень від туристичного збору місцевих бюджетів України, млн грн

Рік	Туристичний збір				Усього доходів місцевих бюджетів	питома вага місцевого збору в сумі доходів, %
	всього	територіальних громад				
		міських	селищних	сільських		
2021	243,97	183,17	18,80	42,00	608551,49	0,04
2022	186,43	140,31	12,73	33,39	566481,15	0,03
2023	222,62	164,63	18,35	39,64	676453,89	0,03
2024	273,07	192,74	24,78	55,55	709084,23	0,04

Джерело: складено автором на основі [14].

Протягом 2021-2024 рр. надходження туристичного збору в місцеві бюджети України (табл. 2) в цілому мало тенденцію до зростання, хоча спостерігалось тимчасове зниження у 2022 році. Це пов'язано з повномасштабним вторгненням, скороченням туристичних поїздок, зниженням платоспроможності населення та зміною структури використання туристичної інфраструктури (розміщення ВПО, волонтерська діяльність). В наступні роки відбулося поступове відновлення туристичної активності, що відображається у зростанні збору до 222,62 млн грн у 2023 р. та 273,07 млн грн у 2024 р. Однак, попри зростання абсолютних сум, питома вага туристичного збору у доходах місцевих бюджетів залишається досить низькою – 0,03-0,04%, що свідчить про обмежений фінансовий потенціал цього джерела порівняно з

основними податковими надходженнями (ПДФО, єдиний податок, плата за землю тощо).

Щоб глибше оцінити фінансову роль туристичного податку для громад, де туризм добре розвинений, ми проаналізували надходження від туристичного збору у Поляницькій територіальній громаді (Івано-Франківська обл.), на території якої розташований гірськолижний курорт Буковель. Крім того, цей аналіз було доповнено порівнянням надходжень від туристичного збору українського Буковеля і польського Закопаного (для зручності надходження були переведені зі злотих у гривні) як двох гірськолижних курортів з приблизно однаковою кількістю відвідувачів (близько 2,5 млн), взявши до уваги те, що Буковель розташовується в глибокому тилу і не зазнає руйнівного впливу війни.

Таблиця 3. Динаміка надходжень від туристичного збору місцевих бюджетів Поляницької ТГ та гміни Закопане

Роки	Буковель			Закопане		
	Сума туристичного збору, млн грн	Сума доходів ОТГ, млн грн	Питома вага туристичного збору в сумі доходів, %	Сума місцевого збору, млн грн	Загальна сума доходів гміни, млн грн	Питома вага місцевого збору в сумі доходів, %
2021	6,40	93,17	6,87	34,20	2121,9	1,61
2022	5,17	139,95	3,69	42,44	2132,6	1,99
2023	10,93	163,45	6,69	45,60	2224,7	2,05
2024	21,90	207,80	10,54	52,82	2548,4	2,07

Джерело: складено автором на основі [15; 16].

Дані таблиці 3 свідчать, що порівняно із середніми показниками по Україні, надходження від туристичного збору займають суттєво вищу питому вагу в доходах Поляницької ТГ (наприклад, 10,54% проти 0,04% у середньому по місцевих бюджетах України). Такий показник дозволяє зробити висновок, що туристичний збір набуває значної фінансової ролі в громадах України з розвиненим туризмом. Наприклад С. Мархонос та Н. Турло виявили прямий зв'язок між туристичним збором та доходами бюджету Києва: зі зростанням туристичного збору на 1 млн грн. доходна частина бюджету міста у середньому буде збільшуватися на 0,8016 млн грн [2, с. 36]. Як зазначає С. Мельниченко, туристичний збір не є основним джерелом наповнення місцевих бюджетів. Однак, органи місцевого самоврядування повинні раціонально використовувати законодавче право встановлювати ставку збору залежно від кон'юнктури туристичного ринку [1, с. 69]. Як вважають О. Федорченко та Д. Гновенко, задля оптимізації процесу справляння туристичного збору для України важливим є аналіз міжнародного досвіду [3, с. 73].

Наш аналіз показує, що у польському Закопаному частка місцевого збору стабільна і значно нижча – близько 1,6-2,1%. Це пояснюється тим, що доходна база гміни значно більша і більш диверсифікована,

тому туристичний збір має менше фінансове значення. Буковель значно сильніше залежить від туристичного потоку, а бюджет чутливий до сезонності та змін у туризмі. Закопане має більш стійку фінансову структуру, у якій збори від туризму є важливим, але не домінуючим елементом.

Висновки. Незважаючи на наявність нормативної бази для справляння туристичного збору, його фактична фінансова ефективність у більшості територіальних громад залишається невисокою. Навіть у громадах з розвинутою туристичною сферою потенціал цього джерела доходів використовується не повністю. Вітчизняні дослідники [1-3] наголошують на необхідності відмови від прив'язки ставки туристичного збору до розміру мінімальної заробітної плати, оскільки подібний механізм не застосовується у країнах ЄС і не відповідає принципам ринкової логіки формування цін у туристичній сфері. Поділяємо цю позицію, вважаючи більш доцільним перехід до визначення ставки туристичного збору у відсотках від вартості проживання.

Для підвищення ефективності адміністрування туристичного збору в Україні рекомендується:

- запровадити прозору систему обліку туристів і платежів, включаючи цифрові платформи для моніторингу надходжень;

– інтегрувати механізм збору у стратегії місцевого розвитку та маркетингові програми громад;
– здійснити додаткові дослідження щодо бюджетних наслідків зміни методики встановлення ставки та її впливу на привабливість туристичних територій.

Ці заходи є складовою більш ширшої концепції розвитку економіки туризму в Україні та вимагають розробки організаційно-методичних засад їх практичної реалізації, що визначає перспективи подальших наукових досліджень.

4 Список використаних джерел

1. Мельниченко С. Туристичний збір: вплив на економіку регіону. *Вісник КНТЕУ*. 2020. № 4. С. 64–73. [http://doi.org/10.31617/visnik.knute.2020\(132\)05](http://doi.org/10.31617/visnik.knute.2020(132)05)
2. Мархонос С., Турло Н. Туристичний збір як додаткове джерело наповнення місцевих бюджетів. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2020. № 3(77)-2. С. 32–38. <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2020-3-25>
3. Федорченко О., Гновенко Д. Туристичний збір: міжнародний досвід та перспективи розвитку в умовах глобалізації. *Галицький економічний вісник*. 2022. № 4(77). С. 70–75. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.0
4. Миронов Ю., Бега Д. Сплата туристичного збору як індикатор відновлення туристичного потенціалу в період воєнного стану. *Стратегія розвитку України: фінансово-економічний та гуманітарний аспекти: Матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 20 жовтня 2023 р.)*. К.: Інтерсервіс, 2023. С. 147–151. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/myronov86.htm
5. Hoptkalo L., Bovsh L., Rasulova A., Rasulov R., Kompanets K. Foresight of the development of rural tourism in Ukraine in the post-war period. *Agricultural and Resource Economics*. 2024. Vol. 10. No. 2. pp. 5–30. <https://doi.org/10.51599/are.2024.10.02.01>
6. Michalak-Trybus B. Opłata i dotacja uzdrowiskowa – ewolucja unormowań prawnych. *Studia Prawa Publicznego*. 2019. № 2(26). S. 138–158. <https://doi.org/10.14746/spp.2019.2.26.6>
7. Rynio D., Zakrzewska-Półtorak A. Opłata miejscowa i uzdrowiskowa jako źródło dochodów lokalnych – analiza wysokości stawek na wybranych przykładach. *Finanse Komunalne*. 2023. № 1. S. 29–41. URL: <http://bazekon.icm.edu.pl/bazekon/element/bwmeta1.element.ekon-element-000171660480>
8. Kwaśniewski R., Majewska I. Opłata miejscowa i uzdrowiskowa na przykładzie gmin województwa kujawsko-pomorskiego. *Prawo Budżetowe Państwa i Samorządu*. 2017. № 4(4). 97–120. <https://doi.org/10.12775/PBPS.2016.025>
9. Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych. Dz.U. 1991 nr 9 poz. 31. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19910090031/U/D19910031Lj.pdf>
10. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
11. Monitor Polski. Dziennik urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej. URL: <https://monitorpolski.gov.pl/M2023000077401.pdf>
12. Radni przyjęli rezolucję w sprawie opłaty turystycznej. URL: <https://krakow.pl/aktualnosci/287555.31.komunikat.radniprzyjeli-rezolucje-w-sprawie-oplaty-turystycznej.html>
13. Державне агентство розвитку туризму України. Офіційний портал. URL: <https://www.tourism.gov.ua/>
14. Портал «Доступ до правди». Зведений звіт про виконання місцевих бюджетів. URL: https://dostup.org.ua/request/zviedienii_zvit_pro_vikonannia_m_6
15. Поляницька сільська рада. Економіка, фінанси та транспорт: звітні матеріали. URL: https://polyanysya.if.ua/diyalnist_rady/ekonomika-finansy-ta-transport/
16. Gmina Zakopane. Sprawozdania z wykonania budżetu. URL: <https://bip.zakopane.eu/lista/sprawozdania-z-wykonania-budzetu>

4 References

1. Melnychenko, S. (2020). Tourist fee: impact on regional economy. *Visnyk KNTEU*, 4, 64–73. [http://doi.org/10.31617/visnik.knute.2020\(132\)05](http://doi.org/10.31617/visnik.knute.2020(132)05) [in Ukrainian]
2. Markhonos, S., & Turlo, N. (2020). Tourist fee as an additional source of local budget revenue. *Problemy Systemnoho Pidhodu v Ekonomitsi*, 3(77)-2, 32–38. <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2020-3-25> [in Ukrainian]
3. Fedorchenko, O., & Hnovenko, D. (2022). Tourist fee: international experience and development prospects under globalization. *Halytskyi Ekonomichnyy Visnyk*, 4(77), 70–75. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.0 [in Ukrainian]
4. Myronov, Y., & Beha, D. (2023). Payment of tourist fee as an indicator of tourism potential recovery during martial law. In: *Strategy of Ukraine's Development: Financial, Economic, and Humanitarian Aspects: Proceedings of the X International Scientific and Practical Conference* (pp. 147–151). Kyiv: Interservis. Retrieved from: https://tourlib.net/statti_ukr/myronov86.htm [in Ukrainian]
5. Hopkalo, L., Bovsh, L., Rasulova, A., Rasulov, R., & Kompanets, K. (2024). Foresight of the development of rural tourism in Ukraine in the post-war period. *Agricultural and Resource Economics*, 10(2), 5–30. <https://doi.org/10.51599/are.2024.10.02.01>
6. Michalak-Trybus, B. (2019). Spa and resort fee – evolution of legal regulations. *Studia Prava Publicznego*, 2(26), 138–158. <https://doi.org/10.14746/spp.2019.2.26.6> [in Polish]
7. Rynio, D., & Zakrzewska-Poltorak, A. (2023). Local and spa fees as a source of local revenue – analysis of rates in selected cases. *Finanse Komunalne*, 1, 29–41. Retrieved from: <http://bazekon.icm.edu.pl/bazekon/element/bwmeta1.element.ekon-element-000171660480> [in Polish]
8. Kwaśniewski, R., & Majewska, I. (2017). Local and spa fees in municipalities of Kuyavian-Pomeranian Voivodeship. *Pravo Budzhetove Panstva i Samorzhadu*, 4(4), 97–120. <https://doi.org/10.12775/PBPS.2016.025> [in Polish]
9. Kancelaria Sejmu. (2025). Act of 12 January 1991 on Local Taxes and Fees. Collection of Laws 1991 No. 9, item 31. Retrieved from: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19910090031/U/D19910031Lj.pdf> [in Polish]
10. Verkhovna Rada Ukrainy. (2010). Tax Code of Ukraine. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> [in Ukrainian].
11. Monitor Polski. (2023). Official Journal of the Republic of Poland. Retrieved from: <https://monitorpolski.gov.pl/M2023000077401.pdf> [in Polish]
12. Council adopted a resolution on the tourist fee. (2024). Retrieved from: <https://krakow.pl/aktualnosci/287555,31,komunikat.radniprzyjeli rezolucje w sprawie opłaty turystycznej.html> [in Polish]
13. State Agency for Tourism Development of Ukraine. Official portal. Retrieved from: <https://www.tourism.gov.ua> [in Ukrainian]
14. Access to Truth Portal. Consolidated report on local budget execution. Retrieved from: https://dostup.org.ua/request/zviedienii_zvit_pro_vikonannia_m_6 [in Ukrainian]
15. Polianytsia Village Council. Economy, finance, and transport: reporting materials. Retrieved from: https://polyanytsya.if.ua/diyalnist_rady/ekonomika-finansy-ta-transport/ [in Ukrainian]
16. Gmina Zakopane. Budget execution reports. Retrieved from: <https://bip.zakopane.eu/lista/sprawozdania-z-wykonania-budzetu> [in Polish]